

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بیتکالی

معاون
نظارتی

شماره: ۹۶/۷۶۰۰۹

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۳/۱۳

**جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک، موسسات اعتباری
غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزویلا ارسال می‌شود.**

با سلام؛

احتراماً، به استحضار می‌رساند؛ شفافیت و قابلیت اتکای مالی، مولفه اصلی کیفیت گزارشگری مالی است که صورت‌های مالی، یادداشت‌های پیوست و گزارش حسابرسی را شامل می‌شود. شواهد نشان می‌دهد در سطح بین‌المللی به ویژه در ارتباط با شرکت‌های پذیرفته شده در بورس‌های اوراق بهادار به ویژه بانک‌ها و موسسات اعتباری، انتشار گزارش حسابرسی غیرمقبول اصولاً جایگاهی ندارد. صدور گزارش‌های حاوی اظهار نظر حسابرسی، مشروط، آن هم با بندهای متعدد، مبهم و با اهمیت، اعتبار صورت‌های مالی را به شدت مخدوش ساخته و اطمینان استفاده‌کنندگان را سلب می‌نماید. فراوانی این نوع گزارش‌ها در ارتباط با صورت‌های مالی شرکت‌ها در ایران، رویه‌ای نادرست و رو به تزایدی است که متأسفانه به یک عرف تبدیل شده است. این نقیصه‌ی بارز به طور کلی فلسفه وجودی گزارشگری مالی، که فراهم نمودن اطلاعات قابل اتکا و سودمند برای تصمیم‌گیری می‌باشد را به شدت مخدوش نموده و اکنون به یکی از موانع اصلی تعاملات بین‌المللی بانک‌های ایرانی تبدیل شده است. این موضوع به کرات مورد اشاره طرف‌های خارجی قرار می‌گیرد و لزوماً ارتباطی با نوع استانداردهای حسابداری مورد استفاده (ملی یا بین‌المللی) هم ندارد.

کیفیت گزارشگری مالی بانک‌ها / موسسات اعتباری با توجه به ضرورت تسریع در برقراری ارتباطات بانکی بین‌المللی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. براین اساس، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان

شماره: ۹۶/۷۶۰۰۹

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۳/۱۳

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاون
نظارتی

مرجع نظارت بر عملکرد بانکها / موسسات اعتباری و در راستای صیانت از منافع سپرده‌گذاران و ایفای مسئولیت در ایجاد و حفظ سلامت و ثبات نظام بانکی کشور، اقدامات اصلاحی تدریجی اتخاذ نموده است. در این ارتباط به منظور تسهیل در برقراری ارتباطات بین المللی بانکهای ایرانی و پیرو مکاتبات قبلی خود در ارتباط با گزارشگری مالی و برگزاری مجامع عمومی سال مالی ۱۳۹۵، موارد زیر را متذکر می‌گردد:

۱- هیات مدیره بانکها / موسسات اعتباری موظفند با اهتمام کامل نسبت به تنظیم صورت‌های مالی سال ۱۳۹۵ مطابق نمونه ابلاغی بانک مرکزی اقدام نمایند. به ویژه تاکید می‌گردد تمامی یادداشت‌های پیوست صورت‌های مالی نمونه جدید که در اولین سال اجرا، ناقص ارسال گردیده بود، به طور کامل ارائه نمایند. همچنین هیات مدیره مکلف است دسترسی کامل حسابرسان به اطلاعات را فراهم نموده و با صدور دستور همکاری حداکثری به تمامی سطوح مدیریتی بانک/موسسه اعتباری، به گونه‌ای عمل نمایند که محدودیتی در رسیدگی حسابرسان مستقل در فرآیند حسابرسی وجود نداشته باشد. به علاوه، ضمن برگزاری جلسات با حسابرسان مستقل به منظور رفع ابهامات و عدم توافقات احتمالی با هدف دستیابی به گزارش مطلوب حسابرسی، اهتمام لازم را مبذول نمایند.

۲- ضروری است حسابرسان مستقل بانکها / موسسات اعتباری با اهتمام کامل و حرفه‌ای، در رسیدگی‌ها به گونه‌ای عمل نمایند که گزارش‌های حسابرسی صادر شده با رعایت دقیق استانداردهای حسابرسی تنظیم گردد. در این ارتباط لازم است حسابرسان از تنظیم بندهای شرط و توضیحی ناقص، مبهم و پیچیده که فهم آن را برای استفاده کنندگان صورت‌های مالی دشوار می‌کند، خودداری نمایند. همچنین این شیوه برای مرجع نظارتی و در راستای ایفای مسئولیت‌های ذاتی نظارتی نیز مفید واقع نمی‌شود. زیرا بر اساس عرف بین المللی، تکیه بر گزارش‌های حسابرسی با کیفیت یکی از ابزارهای اصلی نظارتی تلقی می‌شود. به خصوص رسیدگی و اظهار نظر نسبت به طبقه بندی و ذخیره‌گیری تسهیلات اعطایی، سودهای شناسایی شده مرتبط با معاملات مشکوک و مسئله دار و اظهار نظر نسبت به محاسبه صحیح درآمدهای مشاع و تخصیص آن بین دو طبقه از

شماره: ۹۶/۷۶۰۰۹

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۳/۱۳

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاون
نظارتی

تامین‌کنندگان منابع یعنی سپرده‌گذاران و سهامداران (موضوع صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه گذاری و یادداشت‌های آن) باید در نهایت دقت و با رعایت کامل استانداردهای حسابداری و مقررات بانک مرکزی انجام گردیده و بندهای احتمالی شرط و یا توضیحی با دقت و صراحت کامل تنظیم گردد. خاطر نشان می‌سازد نمونه‌های متنوعی از گزارش‌های حسابرسی صادر شده در سال‌های گذشته که توسط کمیته نظارت بر عملکرد حسابرسان مورد بررسی قرار گرفته، موید عدم رعایت نکات مورد اشاره می‌باشد. برخورد نامناسب در ارتباط با نحوه طبقه بندی و کسری ذخایر کاهش ارزش تسهیلات، سودهای شناسایی شده معاملات مشکوک و عدم توجه و اظهار نظر نسبت به مازاد سود پرداختی به سپرده‌گذاران از جمله این کاستی‌ها بوده است.

۳- ضروری است پیش نویس نهایی گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی قبل از صدور نهایی برای این بانک ارسال و متعاقباً طبق جدول زمان بندی شده، امضاء کنندگان گزارش در جلسه‌ای با ناظران این معاونت به منظور تبادل نظر و رفع ابهامات احتمالی شرکت نمایند و پس از آن بر اساس توافقات حاصله نسبت به صدور گزارش نهایی اقدام گردد. برگزاری این جلسات که امروز یک رویه حاکم بر ارتباط متقابل حسابرس و مقام ناظر می‌شود، با توجه به تجربیات سایر کشورها و رهنمودهای کمیته تخصصی بال، در ارتقای کیفیت گزارشگری مالی بانک‌ها و موسسات اعتباری بسیار موثر بوده است. در خاتمه، تاکید می‌نماید حسب مورد، مسئولیت عدم رعایت مفاد این بخشنامه بر عهده هیات مدیره بانک‌ها / موسسات اعتباری و امضاء کنندگان گزارش حسابرسی خواهد بود. مضافاً اینکه صدور تاییدیه برگزاری جلسات مجمع عمومی بانک‌ها/ موسسات اعتباری منوط به رعایت کامل نکات یادشده خواهد بود. ۳۲۹۹۵۰۱/

فرشاد حیدری